Ч. 78. Чернівці, неділя дня 11. цьвітня 1909 р. Річник XXV.

Передплата на „Буковину“
платна в Чернівцях:
в **Австро-Угорщині**: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
в **Росиї**: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
в **иньших державах**: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К, на пів року 2 К, на чверть року 1 К.
Поодиноке число 10 сотиків.
Оголошеня коштують по 10 сотиків від одношпальтової стрічки або її місця дрібним друком (петіт). При кількоразових або при річних замовленях значний опуст.

БУКОВИНА

Орґан українськоі поступової партиї на Буковині,
виходить що дня крім неділь і сьвят.

Редакция, адміністрация і експедиция „Буковини“
в Чернівцях, ул. Петровича число 2.
Число телефону 176.
Адрес для телеґрамів: „Буковина“, Чернівці.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 10—11. рано і 2.—3. пополудни крім неділь і сьвят.
Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частійших замовленях відповідний рабат. **Рекламациї** неопечатані вільні від порта. **Рукописи** звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем почтової належитости.
Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотики від штуки.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Христос воскрес!

Коли „Буковина“ 25 років тому витала буковиньских Русинів пораз перший з великодним сьвятом, висказала вона тоді із щирого серця горяче бажанє діждати й воскресеня нашого народу на Буковині, який тоді ще спав сном твердим, сном мертвецким. Се наше сердечне бажанє сповнило ся скорше, чим того надіяли ся ми самі. Правда те воскресенє не обняло ще загалу, найширших верств нашого народу. Але інтеліґентна верства буковиньских Русинів, душа і серце народу воскресли, ожили й живуть уже своїм питомим житєм. А коли найважнійша частина нашого народного тіла жива, то нема сумніву, що й прочі части єго віджиють, воскреснуть; бо вже грає живуща й цілюща кров і в прочих членах нашого тіла, вже бачимо, що вони рушають ся, що й вони оживають, воскресають до нового житя. І недалекий вже час, що воскресне в е с ь наш народ, що встане до праці, до борби за своє повне питоме житє-істнованє.

Щоби осягнути сю пожадану метуціль, до того треба передусім, щоби душа і серце народу були здорові, щоби в нашім народнім тілі кружала здорова думка-кров. Вона може і мусить вигоїти наше народне тіло від усего лиха, якого в нім є ще чимало. Із ріжних людских слабостий деякі пересякли наше народне тіло більш як у других; як ось темнота, пяньство і лінивство. Тому наша інтеліґенция мусить притягати й призвичаювати маси народу до просьвіти, до тверезости і до праці.

Дальшою і то найстрашнійшою хоробою нашого народу є єго национальна несьвідомість, яка позволяє кацапам, румунізаторам і иньшим червакам точити наше народне тіло, ослаблювати єго й стримувати єго скорше сьвітле вескресенє із вікового сну-занепаду. Национальне осьвідомленє широких мас народу отсе головна задача нашої інтеліґенциї.

А трете лихо, яке здавен-давна нуртує в українськім народнім тілі й ослаблює єго ще найгірше то внутрішні межиусобиці, незгода в єго середині, яку від часів руских князів і по нинішний день вороги нашого народу використували на єго шкоду. Послідних 25 років житя нашого народу на Буковині дали найкрасший доказ на те, що може, що годна вдіяти згода і єдність наша.

Під єдностю і згодою не розуміємо ніяк самоволю одиниць, якій усі мали-б мовчки корити ся. Ні, — повторяємо се не по раз перший, — спорім у себе дома, як ліпше провадити народне діло, але не виносім домашної сварки на двір, де-б почув єї воріг-сусід і радіючи визискував єї для себе!

Отсе повинна-б добре розібрати сьвітла душа нашого народного тіла, отсе повинно-б відчути патріотичне серце нашого народу, себто уся просьвічена верства єго. І коли наша інтеліґенция порозуміє і відчує отсе тай перейме ся отсими думками-чутями усею душею і всім серцем і буде безупинно зі всіх сил працювати в сім дусі і напрямі, тоді напевно засьпіваємо небавом уже побідну пісню:

Народ воскрес!

„Буковиньска торговля“.

Всі культурні народи працюють над своїм економічним визволенем, всі культурні народи розвивають у себе торговлю і промисл. Коли-ж весь культурний сьвіт прийшов до переконаня, що тільки економічна праця становить найсильнійші основи кождого народу, коли всі народи сьвіта кладуть на ту працю найбільше ваги, то ми лишили єї на послідним місци нашої діяльности, ми дбаємо про неї по мачишиному; бо деж наші купці, де наші промисловці, де склепи, фабрики!? Чи нам вічно бути тою коровою, що кормить підложені телята. Чи вже не найвисша пора взяти ся нам до тої праці, яка дає найліпші здобутки, яка сторицею нагороджує. Чиж не стидно нам, що ми, найчисленнійший нарід Буковини, не зробили до тепер сего, що зробили менші числом народи сего краю, що не маємо до тепер

Торговельної Спілки в Чернівцях.

Німці й Румуни, хоч їх разом взявши меньше на Буковині як нас, мають вже свої спілкові склепи в столици сего краю і засипають своїми філіялами всі міста і села, а ми хвалимо собі таке діло, але але аби щось такого і в себе зробити, то рук у нас до того нема. І наші братя в Галичині вже подбали про то, щоби розвинути в себе купецкий стан. „Народна Торговля“ у Львові обертає за 20 літ праці міліоновими капіталами, обсадила своїми філіями цілу східну Галичину, за єї почином основано сотки крамниць, вона дає удержанє соткам родин і людий.

Буковиньскі Русини!

Відзиваємо ся до Вас по раз другий: Нема часу нам гаятись. Берім ся і ми до торговлї, та берім ся з подвоєним завзятєм, щоби надоложити те, що доси вже стратили через нашу байдужність. Хоч вже нам так доля судила, що ми і на сім поли маємо

Rose Fay.

Женщина як суспільна співробітниця.

Наші женщини жалують ся часто, що їх не припускають до участи в суспільній роботі. І тут домагають ся они таких самих прав як мущини, не зважаючи на те, що хто користає з рівноправности, той перебирає на себе також рівні обовязки. Та доси не виступав ніхто проти того, щоби женщини брали участь в суспільній роботі. Навпаки: Було би пожаданим, аби наші женщини брали живійшу участь у розвою нашого народу.

Велика, а може більша частина наших женщин занимає ся дрібницями й тратить дуже богато часу на марниці, через що тратять змисл і почутє до величного й важного. Знов женщини з ширшим сьвітоглядом часто не добачують свої цїли.

Вже довгий час лютує борба за виборче право женщин; женщини-борці за сю ідею не думають при тім, що сварки і нелад, які панують звикле в часї виборів, збільшили би ся значно, коли би ще женщини мішали ся до сего руху. Ми підкопували би тим родину, основу нашого житя, коли би докинули ще нові моменти до тих, які нарушили родинне житє вже більше, як треба.

Окрім того стоїть ще лише маленька частина загалу на такім інтелєктуальнім уровени, яких то участь у виборах могла би бути для держави пожадана.

Досить часто трапляє ся вже між мущинами, що за шклянку пива продасть свого кандидата. Чи се виглядало би инакше між необразованими або морально зіпсованими женщинами? Боїмо ся, що між ними річ мала би ся ще гірше. Чому побивають ся женщини так само о виборче право? Таж они мають зглядом держави иньші великі і сьвяті обовязки, яких точне сповнюванє приносило би їм так само золотий вінець слави як робота політиків, що жертвують вітчині свої сили, здоровлє і житє.

Богато доріг стоїть женщинам отвором показати ся пожиточними для держави, щоби не мусїли як бездільні паразіти черпати вже з готового.

Першим обовязком женщини є: подавати вітчині здоровий і сильний людский материял, щоби таким робом протиділати фізичному занепадови нациї, який безперечно проявляє ся чимраз то більше. Хотяй ми в сім зглядї не всемогучі, все таки можемо вплинути в певній мірі на якість потомства; пр. у виборі дружини, у розважнім способі житя, перед і підчас вагітности і плеканєм дітий.

Мусимо бути в стані протиставити зростаючим вимогам модного, ріжноманітного і вибагливого житя більшу творчу силу в той спосіб, що будемо виховувати свої діти рациональнійше і з більшою сьвідомостию цїли. Ми мусимо скріпити молоду ґенерацию як тілесно так само й душевно. Таким чином вигнуздають ся і діти середного успособленя на корисний материял для поліпшеня нашої раси.

Тим самим можуть і повинні женщини брати участь у суспільній роботі, виховуючи свої діти на пожиточних державних горожан. Се важне для кождої матери, почавши від жінки робітника, аж до подруги міністра. Мати, що виховує своїх синів на розумних, честних і сьмілих мужів, що вияснює своїм дочкам вагу жіночого покликаня, робить вдійсности більше як двацять женщин, що користають із виборчого права.

На жаль як мущини так і женщини оцінюють фальшиво сю суспільну роботу, хотяй тим ще не сказано, що на сю часть суспільної роботи повинна бути поставлена якась ціна чи премія. Тут лежить заплата вже в самій праці. Але кожду женщину треба би дорогою поучуваня, вихованя й приміру — допровадити до того морального переконаня, що се єї обовязок, який винна своїй вітчині та щоб уважали се за ганьбу, коли яка женщина відтягала би ся від обовязків матери і виховательки.

Саме в наших часах, де женщині остає через всякі господарскі полекші богато вільного часу, може жіноцтво посьвятити ся вихованю дітий далеко більше, як се могли женщини попередних часів. Она не лиш може, але й мусить се робити, коли хоче найти в своїй державі, в своїм домі, занятє. Она мусить, коли не хоче умово остати по заду, бо до докладних студий не стає єї все таки часу, коли поважно трактує свої обовязки. В кождім разї зможе займати ся студиями хиба на кошт свого чоловіка, своїх дітий і домашної господарки.

При вихованю дітий образовує ся женщина також, бо навчаючи їх вчить ся й сама. Тисяча питань насуне ся женщині і она мусить і зможе найти собі їх виясненє. При своїм інтуітивнім успособленю женщина орієнтує ся звичайно скоро, при чім єї горизонт легко розширяє ся. А се є власне то, чого потребуємо; себто розсудних женщин! Не ляльок, не служниць і не професорок. Сих можна заступити, але здорових материй і розумних женщин, отсего нация не може ані заступити ані обійти ся без них. Женщина бере посередно також участь в социяльній роботі, коли сповняє свої обовязки зглядом свого чоловіка. Все, що она робить для него, не повинна уважати за прихильність зі свого боку. Чоловік працює на удержанє родини, за що він може вимагати, щоб найти в себе дома вигоду і вдоволенє. Він, що боре ся що дня із внїшним сьвітом, потребує кутка-дому, де-би найшов приємну вигоду. Що жінка робить для чоловіка, то єї обовязок, а не ласка. До сего не треба ніякого богацтва, щоби чоловікови житє уприємнити відповідно до єго социяльного становиска. Жінка середного стану може напевно справити єму

йти позаду на нашій рідній земли, то се якраз повинно бути для нас бичем, який гонив би нас до праці і то до праці зі всіх сил. В Чернівцях заснувала ся спілка

„Буковиньска Торговля“,

котра поставила собі метою сповнити те саме післанництво на Буковині, яке сповнила і сповняє „Народна Торговля“ в Галичині.

Попередний виділ сего товариства звертав ся вже із щирим зазивом до нашого загалу вступати в члени і помочи єму в тім ділі. Та щож з того вийшло? Думав би хтось, що на 300 тисяч нашого народу на Буковині, руский загал засипле виділ сего товариства зголошенями в члени. Та де там! Ледви трицять-тисячна частина наших людий з'уміла оцінити вартість такої інституциї і зголосила ся в члени, а решта й не спитала навіть хочби: „Що то таке?“ Хоч знаємо то, що кождий передплатник „Буковини“ дістав той зазив разом з часописию і якби тільки ті люди були приступили в члени, то можна би було діло вже почати, однак на жаль мало хто звернув на той зазив належної уваги, та тому велика часть нашої суспільности про те мабуть нічого й не знає.

Знаючи, що Русинови треба принуки, звертаємо ся до рускої суспільности на Буковині із щирим зазивом:

Вступайте в члени товариства „Буковиньска Торговля в Чернівцях“.

Буковиньска Торговля є стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, тай тому нема страху від великих страт. Хто лише трохи розуміє ся на купецтві, той буде знати, що страта майже неможлива, а якби й була, то на кождого члена припалоби так маленько, що навіть би того і не відчув. В склепі стоїть заасекурований товар, який в найгіршім разі, якби інтерес не йшов добре можна кождого часу відпродати. Але чому би якраз Русинам, яких на Буковині найбільше мало зле поводити ся, коли Німцям і Волохам, яких є далеко меньше, поводить ся добре. З рештою можна ще й з чого меньшого додумувати ся, що рускому склепови мусить добре поводити ся; бо нема місяця, щоби в Чернівцях не отворив ся якийсь новий склеп. Коли поодинокий чоловік, який не може числити на нікого, відважує ся отворити склеп і з того жиє, то чомуж би як раз Русини, які можуть числити на свій великий загал, не могли відважити ся на таке діло. Вже саме то, що, як кажуть „вовка все тягне до ліса“, дає нам запоруку, що кождий Русин піде радше до свого склепу, як до чужого, та ще й то, що обовязком кождого Русина є підпирати свою інституцию. Отже страху нема ніякого, тільки сьміло до діла!

До тепер наше товариство має вже понад сто членів а записаних паїв є вже понад 3.000 корон, але ся сума ще замала, щоби мочи зачати поважнійше підприємство і тому просимо записувати ся в члени і насилати паї як найскорше бо навіть кождий день се страта нашого национального майна. Один пай виносить лише 20 кор. і можна єго сплачувати навіть ратами, а вписове коштує 2 корони. Членом товариства може бути кожда повнолітна особа а користи з товариства буде мати такі, що буде побирати дівіденди від вплачених паїв, як також відсотки від суми закуплених ним товарів. Гроші просимо посилати впрост до стоваришеня, „Селяньска Каса“ ул. Петровича ч. 2. в Чернівцях, де будуть виставляти паєві книжки.

„Селяньска Каса“ висилає також на жадане почтові чеки і блянкети заяв, які кождий, хто приступає до товариства, має підписати. Ті гроші, які хто пішле на пай, опроцентовує каса зараз на 6 і пів проц., яких відсотків не дає жадна иньша каса і тому ніхто не може мати страти якби і вибрав гроші з другої каси а вложив їх на пай. Гроші треба посилати найдальше до 15. червня с. р., бо від того буде залежати, чи отворимо склеп ще сего року, чи будемо ще далі спомагати чужих. Сею дорогою звертаємо ся і до тих, що підписали паї, щоби безуслівно післали гроші найдальше до того речинця, як також до тих, що заплатили пай а не заплатили єще вписового, щоби післали 2 корони.

Єще раз кличемо до тебе руска суспільносте приступати в члени нашого товариства, бо здає ся вже мало між нами таких, які би не знали того, що тільки економічна праця промощує дорогу слабшим до зрівнаня з могучими. Хоч ми вже дуже привикли до чужих „шорів“, але як правда, що нема нічого вічного на сім сьвіті, так чейже правда і то, що чужа упряж не спутала нас на віки і тільки малодух може сказати, що ми ще не доросли до того, аби могли удержати свій рідний спілковий склеп. Тому не сумніваємо ся, що наш зазив не прогомонить марно, бо всї хоч трохи сьвідомі Русини і Русинки на Буковині, повинні стати членами

„Буковиньскої Торговлї“.

Кожда каса, кожда читальня і всякі иньші товариства, ба навіть кожда руска громада повинні приступити в члени сеї торговельної спілки.

Пригадайте собі, панове громада, як то тяжко було заложити в Чернівцях перше наше економічне товариство „Руску Касу“, як мало було охочих до діла, яку слабу надію покладали всї на неї! А подивіть ся нині на се стоваришенє і на сї молодші сестри на „Селяньску Касу“ і на півторасотки Райфайзенок по наших селах! Почали діло визволеня нашого народу з лихварских рук кількома сотками а нині обертають міліонами. Тому не лякайте ся дальшого кроку до економічного піднесеня рідного народу, майте віру в свої сили і надію на успіх і в сім новім ділї. Тому сьміло до діла, братя, громадою до діла, а громада великий чоловік!

За виділ товариства „Буковиньска Торговля“ в Чернівцях:

Омелян Попович, Іван Воробкевич, Др. Володимир Мількович, др. Лев Когут, Павло Миколаєнко, Теодор Сковроньский, Сірецкий.

ДОПИСЬ.

З над білого Черемоша.

Велике нещастє навістило наші гори тогідного року. В селї Конятин, Яблониця і Довгополе, град (туча) так страшне всьо вибив, що не лишило ся таки нічо, — всьо із землев перемішало ся. Люди ходили як не свої, кождий тяжко здихав, плакав, та лиш казав: Госпідку! — Не знати за яку кару Біг сьвітенький наслав на нас таке нещістє? — Ой тяжко прогрішилисьмо протів Божої волї!“ — так кождий казав, але своє далї робив, так як єго діди робили.

Ось послухайте! — У нас в горах, як робять віче або якісь збори, то зійдеть ся лиш кілька передових ґаздів, а решта кажуть: „Та чого буду там іти, — якої біди, — ніби менї там хтось дасть шо! — Я волїю піти до Мошечка або до Дудєчка, може би дав гроший на роботу“. — Тай один з другим як піде в неділеньку Божу рано, та стримить під коршмою цїлий день аж до вечера; — а як мав яку шустку, тай то пропив. — До церковцї Божої мало хто ходить, хиба лиш на Великдень та на храм, а в неділю церква порожна; за то були коршми повні. Однако такі Біг не забув за наших гуцулїв. Дали якусь запомогу нашим бідним Гуцулам. Ту запомогу роздавали в неділю на 21. марта с. р. Хтось гадав би, що то ярмарок у селї, такого народу зійшло ся, і бідні і богачі і гет де лиш хто жиє в селї і у верхах. Посходили ся тай ждуть коло канцеляриї на пана комісаря, що має прийти гроші людям роздавати.

Прийшли пан комісар і роздали кілько кому написано було від староства, — одні дістали по 20 корон, одні по 30, 35, 40, 50 а щось три середні ґазди дістали по 100 корон. — А більше як половина села самих бідаків не дістали анї сотика, хотяй і бідним як і богачам град вибив всьо, пусто-дурно стреміли коло канцеляриї. — Були би з тої злости пімстили ся таки того самого дня в неділю на горівцї, але на нещастє їх, коршми тепер всюди позамикані; а шинкар не дав би в неділю горівки за жадні гроші. Всї мусїли розходити ся по хатах, але все таки хто хотїв, то своє надулужив. — У понеділок дав Біг 40 сьвятих, сьвятїнько велике. робити то гріх, бо не дай Госпідку якогось нещастя, то не перебанував би чоловік. — Лїпше піти десь у село, та почути якусь новину. — Як би хтось чужий ішов селом, то не знав би чи то храм чи що! — Всюда коршмами повно людий. — Пють та присьпівують собі; забули що то піст, до пізної ночи пили, щоби трохи забути журу свою, а ідучи до дому, то не один пяний побив собі кістяки.

Лишила ся запомога в шинкаревих кишенях. Вже ми однако, каже не один; маєтку не зробим з сих гроший, най хоть ся напю, абим памятав коли гроші дарували. — А той бідак, що не дістав нічого, каже: „Аби не гадали собі ті, що подїставали за пусто гроші, що лиш вони мають за що пити, а я нї; — я собі заробю, возьму кілька левів на дарабу“. А другий каже: А я возьму на роботу в бутин, а таки не дам ся завстидати. Преці сегодни 40 сьвятих, треба віпити 40 порцій горівки і 40 оселедців з'їсти, аби діждати ся сьвіченого“. Не один був такий, що може і більше випив як 40 порцій горівки, а другий день мусїв попочивати з того великого труду вчерашного.

Так то наші темні Гуцули нищать ся, а нема кому їх від того нещастя, від тої темноти відвернути вже раз. Наші панотцї якось не дуже интересують ся нашими бідними і темними, Гуцулами слабо научають, їм байдуже, що темні Гуцули звели ся вже нінащо.

Гуцул.

Датки на памятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо присилати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

тілько приємности, щоби не потребував іти до коршми і шукати в напитках розваги, розради і потїхи.

В найнизших верствах нужда справдї часто дуже велика; однак і тут чоловік може застати чисту кімнату і порядно зварену страву, розуміє ся при певній ощадности, через що й крик дїтий та всякі иньші невзгодини не будуть єму так дошкулювати.

На жаль не підготовляють дївчат з низших кляс суспільности в дечім на господинь й материй. Як би був закон, котрий забороняв би передчасне приниманє до фабрик, і кожду дївчину приучувано-б хотяй півроку провадити хоч маленьке господарство, о! тодї би лїпше виглядало в низших клясах. Социяльні недостатки мають по більшій части свою причину в тім, що нема розважних і хоч трохи образованих женщин.

Коли нам впадають в очи блуди особливо серед низшої кляси нашого народу, то приглянувши ся добре, найдемо їх і у висших кругах, але лише в иньшій формі. Тут жиють собі подруги побіч себе, ґувернантки і старші панни перебирають важний уряд умового і фізичного розвитку дїтий а незадоволені подруги шукають з нудьги приємности поза домом у всяких забавах.

Так отже бачимо, що на супружестві основує ся держава. Та супружество основує ся по більшій части на женщинї, що береже цїле домівство, на товаришцї чоловіка, на управительцї дрібного людского материялу, яким надїлила єї природа.

Коли-б однак женщинї не судило ся з якоїсь причини стати матїрю і подругою, то знайде досить суспільної роботи серед убогих, вдів, сиріт, хорих, слабовитих, старих, немовлят, занедбаних дїтий і серед тих нещасливців, які кають ся і хотять назад вернути до горожаньского товариства і яким поворот в нашім гуманнім віку получений з такими трудностями, що они мимо найлїпшої волї мусять марно погибати.

Женщина, що сповняє в наведений спосіб свої обовязки, то цїнна суспільна співробітниця. Она має що найменше таке саме право на поважанє як дама, що осягнула степень доктора.

Що за широке поле дїланя для тих, що так прагнуть працї! І ще домагають ся щенщини роботи! А де-ж руки, які мали би подолїти ту купу суспільних, дрібних робіт? Де голови, що вже розвязали всї проблєми, що придумали вже відповідь найбільш пекучих питань. Де серця, яких любов не найшла би вже більш поля до жадної дїяльности?

Ніякий розважний чоловік не буде нинї такий упертий, щоби не допускав до роботи своєї жінки, яка має здібности, преть ся до працї і може на тім полю те саме зробити що й він. Однак він застереже ся зовсїм слушно проти того, щоби жінка стала мужом (розуміє ся що до способу житя), щоби підкопувала супокій домашний і знижала цїну роботи.

В поодиноких випадках хай щенщина посьвячує ся студиям, коли посїдає незвичайні здібности, хай пічне конкуренцию з мужом, коли має такі самі сили як він; однак она не сьміє пускати ся на таку область, яка ще більше потрясає домашним щастєм, хай остане — або лїпше сказавши — хай „стане“ передовсїм женщиною, розумною товаришкою мужа, практичною управителькою своєї держави en miniature, а передовсїм: матерю здорового і пожиточного потомства. На женщинї основує ся цїла будучність нациї, вона може подати нам людский материял, який підносить нацию висше, вона може дати також расу, що поволи але безпечно відвертає від нациї грозячий певний занепад. Тому нехай жіноцтво трактує поважно свою участь в суспільній роботї!

Переклав *І. Б.*

НОВИНКИ.

Чернівцї, 10. цьвітня 1909.

Календар. Недїля 11. (29.): **Воскресенє Госп.**, рим. Воскресенє Госп. Схід сонця 5 год. 18 мін., захід 6 год. 45 мін. — Понедїлок 12. (30.): **Понедїлок Сьвітл.**, рим. Понедїлок Сьвітл. Схід сонця 5 год. 16 мін., захід 6 год. 46 мін. — Вівторок 13. (31.): **Вівторок Сьвітл.**, рим. Юстина М. Схід сонця 5 год. 14 мін., захід 6 год. 48 мін. — Середа 14. (1.): Мария, Макарий, рим. Лїдвіна. Схід сонця 5 год. 12 мін., захід 6 год 50 мін.

Слїдуюче число „Буковини“ вийде в четвер, дня 15. цьвітня с. р.

Великодна писанка. Найбільшу радість справляє нам на Великдень писанка. Ото ми і нашій суспільности приносимо в дар таку писанку, дїлючи ся з нею вісткою, що збільшило ся наше народне майно. Именно „Руска Каса“ закупила реальність посла Василька (передше дім п. Волянової) при ул. Паньскій ч. 33. Місце се дуже гарне, може найкрасше в цїлих Чернівцях, фронтом звернене до катедральної церкви. Вже з 1. червним перенесуть ся до того будинка „Руска“ і „Селяньска Каса“. Є думка за помочию всїх руских товариств і на акциях згодом поставати на тім місци величавий „Народний Дім“. Поляки мають „Polski Dom“ на Паньскій улицї, напротив здвигає ся величезний будинок „Deutsches Haus“, Волохи поставили свій „Palatul National“ на самім ринку, а як би то гарно було, як би ми за кілька років побачили величавий український Народний Дім на найкрасшім місци Чернівцїв. З року на рік зростає наш вплив у столици і в краю, наше майно зростає, тому „горі імієм сердца“. За сим словом желаємо всїм нашим предплатникам, дописувателям, прихильникам всїй укрїнь. громадї веселих сьвят. Христос воскрес!

Руский аґрарний банк гіпотечний. Посол Ник. Василько телеґрафує нам з Відня, що президент мінїстрів повідомив єго листом про уділенє концесиї для руского банку гіпотечного.

В справі димісиї радного Крази. Радний громадский Краза заявляє в черновецких нїмецких часописях, що єго димісия не стоїть в нїякій звязи з міским урядом будівничим.

Бранка на Буковинї відбуде ся сего року в слїдуючих місяцях і днях: В Сереті: 14., 15., 16., 17., 19., 20., 21., 22. і 23. цьвітня. В Сторожинци: 14., 15., 16., 17., 19., 20., 21. і 22 цьвітня. В Кіцмани: 14., 15., 16, 17. і 19. цьвітня. В Сучаві: 24., 26., 27., 28., 29., і 30. цьвітня, 1. і 3. мая. В Радівцях: 26., 27., 28., 29. і 30. цьвітня, 1.. 3., 4. і 5. мая. В Заставній: 3., 4., 5., 6., 7. і 8. мая. В черновецкім повітї: 5, 7., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 17., 18. і 19. мая. В Стражі: 7., 8. і 10. мая. В Вашківцях н. Ч.: 10., 11., 12. 13. і 14. мая. У Вижницї: 17.. 18., 19., 21., 22. і 24. мая. В Ґурагуморі: 17., 18., 19., 21. і 22. мая. В Солцї: 12., 13., 14. і 15. мая. В містї Чернівцях: 21., 22., 24., 25. і 26. мая. В Дорна-Ватрі: 24 і 25. мая. В Сторонци-Путилові: 26. і 27. мая В Кимполюнґу: 27., 28, і 29. мая, 1. і 2. червня. Число тих що мають ставитись до бранки виносить: В Сереті 1740, в Сторожинци 1532, в Кіцмани 1042, в Сучаві 1515, в Радівцях 1759, в Заставній 1157, в черновецкім повітї 2538, в Стражі 584, в Вашківцях н. Ч. 1026, у Вижницї 1200, в Ґурагуморі 910, в Солцї 730, в містї Чернівцях 1022, в Дорна-Ватрі 345, в Сторонци-Путилові 300, в Кимполюнґу 893.

Цвинтарні злодії. Сторож православного цвинтаря в Чернівцях повідомив полїцию, що на кладовищи розкопано землю до гробницї родини Тевтул. Сейчас удала ся туди комісия і сконстатувала, що злодії вдерли ся до гробу передвчера похованого Юрія Тевтула і обдерли трупа з одежи. Здає ся, що тут розходить ся о заводових злодіїв, які вже від довшого часу промишляють в такий спосіб.

Дївчина наймитом худоби. Сими днями відкрила радовецка полїция щось цїлком подібного, яке лучилось було в Чернівцях з Семенючкою. В одного урядника в Радівцях служив від довшого часу наймит, який аж в послїдних днях случайно зрадив ся, що він не мужчина, але женщина. Она називає ся Роза Ірищук і стоїть в 21. роцї житя. Причиною того, що она жила перебрана за хлопця, мало бути ось що: Она була у своїх родичів десятою дитиною з ряду, а що і в нїй не сповнилось бажанє батька, який бажав собі все сина, то мати здурила батька, кажучи що Роза хлопець і вбирала єї вже з дитиньства в мужескі річи.

3000-лїтний дуб. Підчас реґуляциї одної ріки на Шлеску видобуто з річного намулу величалий дубовий пняк. Праця над добутєм сего пня була великаньска. Кільканайцять коний не було в силї рушити його з місця, а грубі ланцюхи рвалися неначе павутинє. По видобутю показало ся, що се пень величезного дуба. Дерево є наскрізь однаково чорне і цїлком здорове. Після слів знатоків, дуб сей ріс що найменшо 1000 лїт, а около 2000 лїт лежав в намулї — так що загальний його вік виносить 3000 лїт.

Розумний звичай є в Норвеґії. Жадна дївчина не дістане дозволу від родичів або опікунів на заручини або вінчанє, поки не навчить ся шити, варити і печи. Задля того в Норвеґії вже кожда дївчина, заки учить ся читати і писати, приучує ся або в себе дома, або у сусїдів тих робіт, без яких знаня не моглаби відтак віддати ся. Тому кождя Норвежанка є доброю господинею.

Оповістки, іменованя і т. п.

„Руска Бесїда“ розсилає своїм членам вже четверту книжочку, на сей рік, яку назвала „З рук до рук“, і Справозданє з дїяльности товариства за послїдні два роки. Хто би не дістав сї обі книжочцї підчас великодних сьвят, най напише карту до черновецкої „Рускої Бесїди“ в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2. Хто пришле 2 К, той дістане всї сегорічні виданя „Бесїди“ а то 1) Календар на рік 1909, 2) Історию Бесїди, 3) „Складку“ і 4) „З рук до рук.“

З черновецкого унїверзитету. Мінїстер просьвіти і віроісповіданя потвердив ухвалу професорского збору на розширенє „venia legendi“ приватного доцента для церковного права, почтового концепіста д ра Рудольфа Кестлєра на область нїмецкого права в черновецкім унїверзитї.

З „Тов. православних Русинок на Буковинї“. Отсею дорогою складаємо подяку панї Елисаветї Тиміньскій, вдові по скарбовім раднику, за те, що зволила подарувати на „Захоронку тов. православних Русинок на Буковинї“ 12 нових плащиків, 4 сурдутики і 4 парі штанят. — За виділ: *Евфрозина Галїа*, голова.

Дарунок для бібліотеки дївочої бурси товариства „Рускої прав. шляхти на Буковинї“ зробила Вп. Панї Ірина Кумановска — подарувавши 10 книжочок. Складаючи прилюдно сердечну подяку за сей гарний дарунок, удаюсь з горячою просьбою і до наших других українських дївчат і пань, знаючи їх щирість і прихильність до висше названої інституциї, щоби присилали книжочки на мої руки, щоби вже раз можна заложити хоть маленьку бібліотечку при дївочій бурсї. Христос воскрес! — *Панько Клим* проф. П. держ. ґімн. в Чернівцях.

Маю на продаж зимові щепи; грушки Кайзербірни і Бутербірни. Яблїнки: Ґольд- і Мандельранети 3—6 лїтні (яких 50 штук) по цїнї від 1 до 1 К 60 с., 1—3 лїтні (120 штук) від 40 с. до 1 К і дички (5 до 600 штук), які зараз можна нащиплювати по цїнї 10—20 с. за штуку. Самий добрий час до пересаджуваня. Прошу замовляти *Іван Кушнїрюк*, ур. „Рускої Каси“ Чернівцї.

Із штуки і лїтератури.

Репертуар львівского руско-народного театру в Черівцях. В недїлю, дня 11. цьвітня с. р. на дохід вакацийного фонду артистів: „Маруся Богуславка“, історичний образ в 4 дїях з прольоґом зі сьпівами і танцями М. Старицького. — В понедїлок, дня 12. цьвітня с. р.: „Марійка“, ческий народний образ зі сьпівами в 5 дїях Ал. і В. Мрштіка. — У вівторок, дня 13. цьвітня с. р.: „20 днїв тюрми“, фарса в 3 дїях Геннекена і Вебера. (Фарса ся відзначає ся незрівнаним гумором і грана на всїх европейских сценах. В Парижи та у Відни грана 200 разів з ряду.) — В середу представленя не буде. — В четвер, дня 15. цьвітня с. р.: „Галька“, опера в 4 дїях Ст. Монюшка. Гостинний виступ Ф. Лопатиньскої і Шиманьского. — В пятницю, дня 16. цьвітня с. р. (по знижених цїнах): „Жидівка вихрестка“, народна драма зі сьпівами в 5 дїях Тогобочного. — В суботу, дня 17. цьвітня с. р.: „Барон циганів“, оперета в 3 дїях Оскара Штравса. Гостинний виступ Ф. Лопатиньскої. — В недїлю, дня 18. цьвітня с. р.: „Батькова казка“ („Гріх покаяння), народна драма в 5 дїях Карпенка Карого. — Цїни місць (враз з податком від карт і податком на фонд емерит. артистів): Льожа (4 особи) 15 К, місце за орхестрою 3 К 80 с., крісло паркетове (ряд 1.—9. 2 К 80 с., крісло паркетове (ряд 10.—12.) 2 К, фотель на бальконї (ряд 1.—2.) 1 К 90 с., крісло бальконове (ряд 3.—5) 1 К 10 с., крісло для студентів 70 с. — Карти продає денна театральна каса від 9—1 в полудне і від 3—7 веч., вечірна від 7-ої год. — Початок точно о годинї 8-ій вечером.

„Українська Хата“ лїтературно-науково-громадский і економічний ілюстрований місячник. Зміст: 1. Од редакциї. 2. М. Тарас Шевченко (з нагоди 48-их роковин єго смерти, з портретом). 3. Павленко С.: Чи винні ми з тобою (поезия). 4. Сїрий Юр.: Дві доби. 5. Чуприка Гр.: Під снїгом (поезия). 6. Коваленко Гр.: Король Маган (оповіданя). 7. Комарова Г.: Поезия. 8. Художн. Іжакевич Ів.: Етюд (малюн). 9. Сріблянський М.: Українське письменство року 1908. 10. Чупринка Гр.: Ялина (поезия). 11. Коваленко Ол.: До батька (поезия). 12 Личко Ів.: Спиридон Черкасенко (критичний нарис). 13. Просьвітянин С.: Гоголївскі сьвята і українська пісня. 14. Березиньска Оля: Поезия. 15. Метерлінк М.: Непроханий гість. Переклад Єв. Тимченка. 16. П. Б.: Закордонна Україна (40-лїтний ювилей львівскої „Просьвіти“). 17. Чупринка Гр.: Падучі зорі (поезия). 18. Бібліоґрафія: а) Шаповал М.: Богдан Лепкий. в) Коваленко Ол.: Франц Коковский. 19. Українство в чужій пресї. 20. Лїтературна хроніка. 21. Книжки надіслані до редакциї. 22. Оголошеня.

Телеґрами „Буковини“.

Чернівцї, 10. цьвітня 1909.

Відень, 10. цьвітня. (Кб.) Як довідуємо ся з полїтичних кругів, наспіла вже нота, в якій нїмецке правительство згодило ся на знесенє артикула берлїньского трактату в справі анексиї, до Відня і сподївають ся, що в найблизших днях і иньші держави зложуть подібні заяви.

Будапешт, 10. цьвітня. Попри Будапешт переїзджають майже що день великі товпи Сербів, які вертають до Америки з причини, що не прийшло до війни з Австриєю. Доси переїхало попри Будапешт около 1000 Сербів, які вернувши з Америки і вступили до орґанїзациї повстанців.

Вчера прибуло до Будапешту 115 Сербів-охотників, прямуючих до Америки. Полїция задержала їх і перевівши слїдство, куди їдуть, пустила їх сейчас на волю. Завтра має надїхати 350 охотників.

Рим, 10. цьвітня. (Кб.) При улице Borgo Pio стала ся перед полуднем в кімнатї якогось Проєтті в наслїдок необережности нещастє, именно вибухли патрони, через що Проєтті зістав тяжко ранений а 3 особи легко. Поголоска про вибух бомб не має за собою правди.

Царгород. 9. цьвітня. (Кб.) На засїданю сенату, яке тревало від 2. до 7. години, радили над протоколом угоди. Великий везир виголосив двогодинну промову. Дебата була, як доносять, не дуже важна. Як видно із заяви одного знаменитого сенатора, принято протокол угоди при кінци засїданя в принципі, почім замкнено дискусию. Однак остаточне принятє протоколу може наступити аж на суботнїшнїм засїданю.

Палата ухвалила 123 голосами молодотурків, старотурків і духовних против 102 голосів лїберальної унїї і християн тїлесну кару на волоцюг. Бесїдник опозициї Ізмаіл Кемал виводив, що Туреччина тратить ухваленем сеї кари становище модерної держави, яке занимає від часу париской угоди.

Перед полуднем відбула ся надзвичайна рада мінїстрів, яка радила над переговорами з Болгарию. По полудни продовжувано переговори між турецкими а болгарскими делеґатами. З болгарского боку сподївають ся мимо того, що Туреччина зажадала сплати у висотї 60 мілїонів франків, скорого закінченя переговорів, тому що болгарский мінїстер скарбу зложив дотичну рішучу заяву. Домаганє патриярхату за окуповані грецкі церкви і институциї виносять менше-більше 10 мілїонів франків.

Царгород, 19. цьвітня. (Кб.) Австро-угорский амбасадор маркґраф Палавічіні повідомив сегодня порту про залагодженє чорногорского питаня, властиво про те, що приведено назад нормальні відносини між Чорногорою а Австро-Угорщиною.

Царгород, 9. цьвітня. (Кб.) Лїберальна унїя і єї прихильники вихісновують убитє редактора часоп. „Сербестї“ до поважної кампанїї проти молодотурецкого комітету. Також кампанїя проти президента палати Ахмида Різи прибрала ширші розміри, тому, що сей не показав ся перед манїфестуючими академиками. Вірменьский комітет скликає на завтра мітинґ, щоби з огляду на ухвалену конституцию рівність зажадати чимскоршого розширеня обовязку служити у війску також і на не-Могамеданів, як також знесеня такси за увільненє від військової служби. Так само скликає ся мітинґи з подібним дневним порядком і на провінциї. Окрім того старають ся приєднати Греків для сеї пропаґанди.

Царгород, 10. цьвітня. (Кб.) Замордованє редактора часописи „Сербестї“ збільшила значно полїтичну і особисту ненависть між молодотурецким комітетом а лїберальною унїєю. Убийцю ще й доси не вислїджено.

Царгород, 10 цьвітня. (Кб.) Як заявив болгарский мінїстер торговлї Ляпчев, прийшло в турецко-болгарских переговорах майже що до всїх точок до порозуміня.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 5. цьвітня 1909 за 50 кґр.

Пшеницї	13·——13·25
Жита	10·10—10·30
Ячменю броварного	8·—— 8·25
Вівса	8·50— 8.75
Кукурудзи, пріма	7·60— 8·30
Кукурудзи, нової	7·60— 8·30
Пшеничної соломи	5·50— 5·60
Житної соломи	5·70— 5·90
Спіритусу (10.000 процент. лїтрів)	48·25—49·25

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Крещатик, відбудуть ся дня 18. цьвітня с. р. о 1. годині пополудни в домі госп. Семена Козарічука, з таким дневним порядком: 1. Прочитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справозданє касове і принятє білянсу за рік 1908. 3. Установленє стопи процентової для пожичок і вкладок щад. ничих. 4. Підвисшенє ренумерациї за льокаль стов. 5. Вибір касиєра і назначенє для него платні. 6. Ухвала, що кождий член стов. мусить бути членом читальні „Рускої Бесїди". 7. Вільні внески і запити. — *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Стебні-Шпитки, ст. з. з н. п. відбудуть ся дня 18. цьвітня 1909 о 1. годині по полудни в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Вирефікация протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справозданє касове і білянс за діловий рік. 1908. 3. Ухвала, аби кождий член був членом читальні. 5. Вільні внески і запити. — *Гаврило Кочерган,* начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Підзахарич, відбудуть ся дня 18. цьвітня 1909 в льокали стоваришеня з отсим дневним порядком: Справозданє касове і білянс за діловий рік 1908. 2. Вильосованє нових членів старшини і Ради надзорчої. 3. Справа „Взаїмної Вигоди". 4. Справа будови Народного Дому. 5. Вільні внесеня і запити. — *Старшина.*

Звичайні весняні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Валява, відбудуть ся дня 18. цьвітня 1909 о 3. годині пополудни в хаті Палїя Митрового з таким дневним порядком: 1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Звіт з діяльности старшини і білянс за діловий рік 1908. 2. Вильосованє та вибів старшини і ради надзорчої. 4. Вибір касиєра і назначенє платні для него. 5. Вільні внесеня. — *Василь Яворский,* нач.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Вербівці, відбудуть ся дня 25. цьвітня 1909 р. о 1. год. пополудни в шкільнім будинку з слїдуючим дневним порядком: 1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Вильосованє і вибір членів старшини. 3. Вибір касиєра і назначенє для него платні. 4. Справозданє касове і білянс за діловий рік 1908. 5. Вільні внески і запити. *Матей Шиленько,* начальник.

Заряд друкарні товариства
„РУСКА РАДА"
желає
Всїй своїй Р. Т. Клієнтелї
ВЕСЕЛИХ СЬВЯТ!
Чернівцї, 11. цьвітня 1909 року.

Г. Файлес
усувач нагніток. Чернівцї, ул. Руска 8.
желає
Всїй своїй Р. Т. Клієнтелї
ВЕСЕЛИХ СЬВЯТ!
Чернівцї, 11. цьвітня 1909 року.

24 9—40 н.
Молочне мило
лелїйне з коником
найлагіднїйше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.
Всюди до набутя.

Запросини
на
Ювілейні Загальні Збори
просьвітного товариства
„РУСКА БЕСЇДА" В ЧЕРНІВЦЯХ,
котрі відбудуть ся
в 40. роковини заснованя товариства
в провідну недїлю, дня 18. цьвітня 1909-го року
о 10-ій годині перед полуднем у великій сали „Нар. Дому" в Чернівцях, улиця Петровича число 2.

Порядок нарад:

1. Вступна промова голови товариства.
2. Справозданя головного видїлу.
3. Вибір голови товариства.
4. Вибір головного видїлу (10 членів і 5 заступників).
5. Внески головного видїлу, зборів філїяльних і членів товариства.

По зборах товарискі сходини

при ласкавій участи сьпівацкого товариства „Буковиньский Боян", на яких всї Читальнї, Січи і Каси, що вплатили або ще вплатять вкладку 4 К на рік 1909 і вишлють на збори свого відпоручника з леґітимациєю, дістануть даром книжки для своїх бібліотек, а всї прочі члени будуть тягнути льоси на иньші дарові книжки.

Вп. Члени „Рускої Бесїди", приходїть численно на сї сьвяточні збори, щоби набрати нової охоти до просьвітної роботи!

Просимо і всїх тих, що хочуть стати членами „Рускої Бесїди", щоби прийшли на сї збори і вплатили вкладку на рік 1909, що виносить для читалень і иньших товариств тай для інтелїґенциї 4 К а для селян і міщан 2 К на рік, за що кождий член діставати ме що місяця почтою виданя „Бесїди".

Чернівцї, в марті 1909.

За головний видїл тов. „Руска Бесїда":

Омелян Попович, голова. *Теофіль Бриндзан,* писар.

Склад ц. к. уприв. фабрики **товарів з альпаки** і хіньского срібла В. Бахмана і С-кп у Відни. **Склад капелюхів** І. Генрика Іти у Відни, Йос. Піхлєра і Синів в Ґрацу. **Склад черевиків** Ф. Л. Попера в Хрудимі, Ант. Чапека у Відни. **Великий склад** капелюхів П. і Ц. Габіґа в Відни, і славної фабрики черевиків Гана і Сина у Новім Йорку

Доставцї для буковиньского звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівцї

Ринок (напротив буковиньскої щадницї)

поручають свій **богато асортований склад весняних і лїтних артикулів,** як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плєса, Антона Піхлєра, І. Гікля Синів, як також італїйскої фабрики капелюхів Ґ. Бросалїно. — Великий вибір **біля** білого і колїрового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпитки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновійших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків,** найсолїднїйше викінчених. — Богатий вибір парасолїв і парасольок ріжного рода.

Замовленя з провінциї дешево і сейчас. **Неподобаючі ся річи можна відміняти.**

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Руска Рада" в Чернівцях, під зарядом Івана Захарка.

KUL BIBLIOTEKA

Великодний додаток до ч. 78. „Буковини“.

Чаю воскресенія....

Христос воскрес!...
Великий син великого Єгови
За істину сьвяту з небес,
За діло повселюдскої обнови
В імя безмежної любови —
Не ізлякав ся ганьби, багряниці,
Оскорби, ні пониженя, ні смерти —
Він словом правди, що сильнійше криці,
Успів цілу підлоту сьвіта сперти.
І людскі душі відчинив для неї,
Тієї істини своєї —
І поклонили ся їй фарисеї.
На хрест прибитий цар рабів і злидарів
Став переможцем всїх царів,
Бо ослабив всевладній ложи руки
І показав те чудо із чудес,
Що поборов геєнну муки
І в сонці своїх слів, стремлїнь, науки
Він — Єшуа воскрес!....

Христос воскрес!...
Народе мій, учасниче недолї!
В ярмі, в неволї,
У багряниці йдеш шляхом тернистим,
Страшним позорищем по сему сьвітї;
І бють Тебе мечем хули огнистим
Чужі і власні дїти,
Хоч промовляєш словом пророчистим,
Як сонце ясним і як серце чистим,
Хоч кличеш правдою самою!...
Благословлю дорогу твою —
І серед сумерку понурих днїв, турботи,
Тяжких зусиль, геройскої роботи
І ворогів гадючого сичіння —
Замучений та невмиручий краю,
Чекаю
Твойого воскресїння!...

Сильв. Яричевский.

Чого нам треба до спілок?

Багато говорить ся тепер у нас, як піднести наш нарід з економічного занепаду. Багато до тепер вже зроблено на тім полї, от хоч-би через сїльскі каси а подекуди через консумцийні товариства. Та ми не повинні забувати, що до повного розцьвіту тих товариств належить передовсїм і культурне піднесенє нашого народу. Наш нарід мусить притім відзвичаїти ся від деяких гріхів, через котрі він саме попав в таку нужду, а навчити ся певних чеснот, без котрих жадна праця людска не може довести до величавих успіхів. Ми хочемо вказати тут на деякі недостачі в характері нашого народу, і ми певні того, що то ще далеко не всї.

Насамперед скажу кілька слів про той страшний гріх, який точить сотки лїт наше народне тїло — то пяньство. На пиятики наш нарід протратив богато маєтку, стратив багато здоровля і занапастив багато духових здібностий.

Представмо собі тепер, що в якімсь селї видобуде каса райфайзеньска того або сего чоловіка з лихварских рук, заплатить єго довги і справить єго на добру дорогу. Та що з того, коли він за кілька рік опинить ся знов в коршмі, понароблює довгів; а за кілька місяців або кілька років висить знов над єго головою еґзекуция. Який же тут хосен з того, що каса помогла єму і витягнула єго з болота, коли він при першій лїпшій нагоді застрягне знов в калабатинї. Тут нема иньшої ради для такого чоловіка, як покинути раз на завсїгди свій гріх, шукати лїпших людий, лїпшого товариства і силою волї побороти свою пристрасть.

Другий гріх наш, хоть і не так страшний але все таки не меньше погубний для нас, то наша безгранична гойність. Коли всї народи як Нїмцї та Жиди складають крейцар до крейцара і безупинною ощадностю збирають величезні капітали, уміщують їх по своїх банках, будують камениці, отвирають склепи, фабрики, то наш нарід кидає грішми як та нерозумна дитина. У Чехів дійшли вже навіть до того, що учителї по школах народних приучують і дїтий до ощадности, основують для них маленькі каси, де кожда дитина складає свої гроші, даровані їй родичами і кревняками, та за кілька рік збирає суми, о яких не снило ся навіть нашим старим селянам. А у нас іде купа гроший на гучні весїля, храми, похорони, на котрих веселять ся люди або сумують при горівцї доти, доки не качають ся під столом, або бють ся та тягають ся потому по судах. Через то у нас підчас храмів не мож села перейти, бо нарід розбурлакує ся до безпамяти; о розумних річах тогди нашим людям і не говори. А прецїнь можна би забавити ся, приймити і гостий, але знати притім міру. Можна, хоч храм, все таки остати ся тверезим, і заговорити з своїми кревними і знакомими о розумних річах, а притім для нас дуже важних, о нашій бідї, о котрій ми любимо так багато балакати а о котрій ми забуваємо, як прийде храм. І чи то не сумно подумати, що той сам чоловік, котрий вчера справляв гучний храм з двома-трома вадрами горівки, кілька місяців пізнїйше не має кілька корон на податок. Він тогди дає з себе і з дїтий послїдний сердак, послїдний кожух, так що нема на сором в що зимовою порою убрати ся.

І скажіть же-ж, любі читачі, чи такий чоловік не заслужив собі на голод і холод та всяку нужду? Як можна мов та нерозумна дитина розкидати гроші на дурну пиятику, коли потому не стає на найбільші потреби? Такий чоловік, розуміє ся, вічно попадає в довги, аби єго каса і десять раз ратувала. На що придалось отже потім тілько працї і труду по касах, коли наші люди попадають иньшою дорогою в нові довги так, що їх потім треба викуплювати на ново.

Возьмім, що в якімсь селї „Селяньска Каса“ або „Руска Каса“ закупила від дїдича цїлий маєток на парцеляцию. Люди тїшать ся, наша „Селяньска Каса“ і „Руска Каса“ також раді, що поможуть нашому народови, а посли тїшать ся, що от-от наш нарід стане на своїх ногах та не буде зависїти від ласки чужого пана. За кілька місяців поля і цїла власність дїдича опинила ся вже в руках селян. Розуміє ся, що в такім разї рідко хто купив поля за готовий гріш. Він мусїв трохи зажичити ся, значить кілька рік мусить жити дуже ощадно і оминати всякі непотрібні видатки. Та бо не всї люди розуміють, що тепер аж треба дбати о то, аби не пустити землї з рук. Велика часть з великої утїхи кидає ся до горівки, наробить довгів по уха, і дивись оден сегодня продав своє поле, котре недавно придбав на парцеляциї, другий завтра і т. д. А до села внадить ся якийсь ґешефтяр, купить від Івана фальчу поля, від Петра 2, від Гаврила 3 і т. д. Небавом має яких сто фалеч, загнїздить ся в селї, а знаючи пристрасть нашого народу до поля відпродує знов кожду фальчу багато дорозше та заробляє на тім тисячі. Тепер-жеж скажіть, любі читачі, на що тільки роботи наших банків, на що тільки стараня наших передових людий, аби свому народови придбати землї, коли він в своїй легкомисности тратить знов все, що єму пристарало ся? Треба отже ту землю, коли вона дістане ся в наші руки, задержати, але то можна лиш тогди коли і ми станемо иньшими, розважнїйшими, постійнїйшими людьми. Бо коли є чия вина в тім, що ми так низько впали, то передовсїм наша власна.

А тепер поговорім, яких чеснот нам треба до успішної роботи спілкової і взагалї всякої роботи суспільної.

Передовсїм ретельности. Без неї всяка наша робота зійде нї нащо. Коли заснує ся де каса, а деякі люди думають лиш о тім, як би то вони касиєра перехитрили, то тота каса скоро пропаде. Є наприклад такі люди, що вони в своїй штудерности пожичають гроші з каси за низший процент а несьвідомим людям по краях села дають на висший процент. Се лихварі такі самі, які панували до недавна усюди по наших селах. Каси не на то засновано, аби їх вихісновувати на лихварске дїло, а на взаїмну чесну поміч дїйсно потребуючих людий. Та такі лихварі забувають, що вони підкопуючи касу в своїм селї, як-раз занапащують таке дїло, котре і їм колись стало би в пригодї.

Коли вже йде бесїда о ретельности, то ми спімнемо ще й о тім, як то у нас люди не дотримують слова. Через то так гірко приходить ся працювати нашим передовим людям серед нашого народу. Казав наприклад Петро, що заплатить відсотки або й довг на різдвяні сьвята, а то минає вже й великдень а він собі про касу і байдуже. Вона аби єму помогла, а за решту він не відповідає. Або пожичить який 200 корон в райфайзенцї. Він же тихцем поклав собі поїхати до Канади. А діставши гроші він, нїчого не кажучи, втече як той злодїй. І так люди гадають, що брехнею та мудрішками та глупою хитростю перейдуть сьвіт. Та приповідка каже: „Брехнею весь сьвіт перейдеш, але назад не вернеш.“ Був ти тут брехуном та шахраєм то покажеш ти свої роги і в Америцї. І за се, що ти тут поповнив, відпокутуєш там. Житє не знає жарту. Наш нарід хитрить вже кілька сот рік других, а показує ся, що він їх не перехитрив, але другі єго. То-ж чоловіче, знай бути хитрим де треба, а не по таких товариствах, котрі поклали собі за цїль визволити тебе з чужої неволї.

Ми мусимо також стріміти до спільности, до єдности і то на кождім кроцї а особливо по спілках, де маємо спільний інтерес. В нас по селах гнїває ся оден кут на другий, одна родина на другу, люди сварять ся, тягають ся по судах за дурницї та годують таким способом лиш адвокатів своїми тяжко зароблениими грішми. А деякі потратили процесами свої маєтки навіть.

Як-же-ж тут чи каса, чи консумцийне товариство може згуртувати людий в селї, коли кождий має свої особисті рахунки з своїми сусїдами? Та приступаючи до такого високого дїла як названі товариства, мусимо забути свої сварки, мусимо подати собі руки, памятаючи, що пора нам стати новими людьми, переродити ся цїлком, коли беремо ся до такої великої задачі.

Наконець спімну ще про просьвіту, про науку при спілковім дїлї. Ми конче мусимо на кождім кроцї читати ґазети і книжки, котрі би нам показали, до чого стремлять сї каси, всї консумцийні, молочарскі спілки і т. д. Не досить лиш отворити касу, пожичити гроші і піти собі до дому а вернути хиба вже тогди, як старшина загрозить екзекуциєю. Треба ходити на всякі збори і приучувати ся до спілкової господарки, до господарки грішми і товарами.

Се найважнїйше дїло.

Ми наберемо таким способом відомостий про гроші і кредит, про те, як і де їх роздобути, де меньший а де більший процент і т. д.

Просьвіти і всякого рода корисних відомостий треба нам також на те, щоби каса поступала все дальше в своїм розвитку, щоби видала з себе і иньші спілки, котрі разом стали би заборолом економічним сего або того села.

На сїм і кінчимо; ми переконані, що не порушили всїх хиб нашого народу, які виявляють ся при спілковій роботї, але отсе найважнїйші. Віримо твердо, що наш нарід зрече ся сих своїх гріхів, а тим самим і спілкова робота доведе єго до красшого житя, до лїпшої долї. *Т. Б.*

МОГИЛА ФЕДЬКОВИЧА.

Весною пташки щебечуть,
квіти зацвили довкола, —
піду на цвинтар, полечу
до мого брата-сокола...

В липни 1873. р., коли Федькович носив ся вже з думкою покинути Львів і вернути у свої гори, він через три днї писав по нїмецки своє завіщанє (від 16—18 липня). Дивний се документ, бо в нїм він не пише про те, кому має припасти єго маєток, тілько висказує свої бажаня, як би мав виглядати єго памятник („sollte ich verdient haben oder es mir von nun an noch verdienen“) і як мають єго хоронити. Памятник з каменя або металю бажав він собі такий: На відповідній підставі стать поета у природній величинї, в гуцульскім строю, але не стоячи, тілько лежачи на правім боцї, голова сперта на руцї, мов у дрімотї, а в лївій руцї топорець. До того відповідні написи, які також уложив Федькович.

Здаєть ся, ще не так скоро спроможемо ся на такий памятник, як собі поет бажав, бо для него треба би і красше місце дібрати, як тепер має поет на свою могилу, і сам памятник коштував би немало. Але от що можна би і годилось би зробити вже тепер: Федькович пише у своїм завіщаню дальше: „Ein liebevolles Herz und eine zarte Hand bitte ich um Tannen, Rosen und Immergrün auf und um mein Grab! Ob sich wohl finden wird... Mir zu Häupten kein Kreuz, sondern einen Tannenbaum! Kreuz habe ich genug in meinem Leben gehabt“.

Се бажанє поета можна би сповнити вже й тепер невеликим коштом. Лишити памятник так як є, обсадити єго ялицями, а сам гріб замаїти корчами рожі і барвінком. Бо так, як тепер могила Федьковича виглядає, вона — правду сказати — досить опущена, хиба що десь колись заопікують ся нею ученики або учениці та троха єї приберуть. „Чи найде ся таке добре серце“, що сповнить сю волю поета?...

При сїй нагодї варто подумати ще над иньшим проєктом. Галицкі Поляки, як уже у якім містечку не можуть спромогти ся на памятник, то садять хоч дуба на памятку Міцкевича. Обгородять єго гарненько, покладуть таблицю, що се „dąb Mickiewicza“ і росте собі деревина, що сотки років буде нагадувати поета. А Федькович, як був тяжко хорий 1863. р., просив Данила Танячкевича: „Як би я скоро загиб, братчики мої, то скажіт минї на Чорногорі красний хрест покласти“. Се було, здаєть ся, тілько таке собі поетичне бажанє, але єго не лише з уваги на Федьковича, але й з уваги на виховуючий вплив усяких гарних памяток можна би виконати. Уже чи на самій Чорногорі, чи може де близше сьвіта, от хоч би у Путилові або на Сокільскім над Черемошом або на Писанім камени — або і тут і там і в иньших відповідних місцях — можна би стягнути цїлу гору каміня, бо того добра у горах доволї, зложити з того велику скелю, у ню покласти відповідну таблицю з написом — і вже би та скеля все нагадувала перехожим гуцульского поета. А можна би постарати ся і о поетів бюст, як би більше місцевостий або товариств зголосило ся по него.

Ми на Буковинї є дуже сьвіжа, ще не вироблена суспільність, без своїх традиций. Але вже не одно в нас є таке, що треба би в такій чи сякій формі зберігти для будучих поколїнь, так як се другі народи роблять. Воно здаєть ся нам нераз маловажне, а колись може придати ся, і то дуже.

О. Маковей.

Є. Пігуляк. ЦЕРКВА.

Дзвонять дзвони. Весела, сьвітла, маєва днина. Цвитуть черешнї. Хатки побілені сьвітять по селу сьвяточним сяєвом. Улицею біжуть дїти, ідуть дївчата, хлопцї, ступають поважно сьвятошно сиві старики і бабусї. Все в один напрям — до церкви!

Великдень! Я стояв на приспі у соняшних промінях, глядїв ба на улицю, ба на широку, менї здавалось безкраю далеку толоку над Прутом. За Прутом блищали ся бляхою побиті банї на мальовничо під лїсом положеній Ревняньскій церковцї. Звідтам долїтав також гомін великодних дзвонів. Якийсь надземний настрій опанував сьвіт і мою малу душу. Я звернув очи на мою солодку чорнобриву маму, що біля мене стояла на присьпі.

— Мамо, пустїть і мене до церкви!

— А тиж, дитинко, не будеш бояти ся сам іти до церкви поміж такий здвиг людий!

— Нї, мамцю, я в днину не бою ся церкви. Церква лиш в ночи страшна.

— А тож чого церква в ночи страшна?

— А мамця-ж не знають? Казала Анниця, що як би оббігав церкву о півночи три рази, то сталаб в поперик трунва.

— Іди, іди! От дурна Анниця! Не слухай єї дурних сплетнїв!

Мама поцїлувала мене. Прибрана в великодну одїж, насадила на голову зелений кашкет з голубою китицею, взяла за руку, провела, пересадила за перелаз і дала писанку у руки.

— Уважай, синку, на дорогу, та не йди між хлопцїв!

Я ступив кілька кроків наперед. Став серед дороги, оглянув себе, помацав за китицею — китиця є, звисає на ухо!

Обгорнуло мене якесь не сказане чутє. Чи може бути султаньска дитина красше прибрана? Всї хатки звернулись до мого кашкета, хто йшов не йшов, а ззирав ся лиш на мій кашкет. А що то буде коло церкви? Я йшов непевним, зовсїм не султаньским кроком, бо все щось крутило ся вкруг мене. Я мав десь чотири чи пять років!

Коло церкви не зробив мій кашкет зовсїм такого великого вражіня. Майже нїхто не звертав особливої уваги на мене. Лиш декотрі молодицї питали мене за мамцю а декотрі — хто купив менї такий гарний кашкет!

Хлопцї бігали „хвостак“, та безпокоїли дївчат. Се не подобало ся менї. Декотрі цокали ся писанками і програвали або вигравали писанки. Дївчата плели „живий вінок“. Ставали густо в два ряди проти себе подаючи собі руки. Тодї ставляли на сплетені руки дїтий, щоби йшли по руках, з одного кінця на другий а самі сьпівали піснї. Тай мене поставила одна дївчина йти „вінка“. Я ступав гордо босими ногами з рук на руки. От, прецїнь! розуміють, що кашкет! Я дав тій дївчинї, що мене підняла і зняла, свою одиноку писанку. Що буде, то й буде! Най знає!

Церква менї подобала ся дуже, лиш хлопцї нї. Ущаслививши всїх моїм зеленим кашкетом звернув я мої ноженята до брами і покотив ся дорогою до дому. Знов звернені всїх переходячих очи на — мій кашкет. Приходжу до нашого перелазу. Мама сидить сьвятошно прибрана на приспі облита соняшним сьвітлом, сама, як то сонце. Перелажу обережно перелаз. Мама летить з отвертими руками. Солодка єї твар сияє розкошию, очі палають матерньою любовію. Обнимає мене, тисне до своєї груди і тоне устами у моїй твари. Мене пронизає несказана солодка розкіш. Єдині уста, єдине серце, єдина душа, єдина непорочна матерна любов! Рай! Вже давно тому. Вже ось вечір передімною а я виджу і нинї все то перед очима, немов би тепер дїяло ся. Чую непорочний дрож материньских розкошів, чую, як пересиляєсь на мене, чую подув дитинного раю. Мамо, мамо! Твоє єство — се єдина непорочність вселенної!

Мамо, яка бездонна пропасть — тебе не знати. Мамо, більшого калїцтва на сьвітї не може бути, як не чути твого духа нїколи.

Час минає. Минають образки житя, приходять другі. Иньші образи, иньші понятя, иньші погляди.

Але церковця та спокійна, та мовчалива, та таємнича, де я ходив вінка, все вона однакова. Все будить вона колишні образи житя, колишні чутя дитинного щастя на ново. Я чую і нинї, як несеть ся дзвінкий красний голос незабутного батька в церкві понад голови зворушеного люду, лунає в банї, летить на двір та повістує геть аж на дорогу далеко: „да воскреснеть Бог“ — „пасха нетлїнная“ — „плотію уснув“... І ось чую і нинї ще той самий сьвятий дрож, що ворушив мою душу, крушив і найтвердші серця люцкі та будив божу покору; чую все то, хоть образи понятя і погляди житя від тодї так дуже змінились. І нинї, коли великодні дзвони задзвонять; коли стане нарід коло церкви роїти ся, тодї спадає дух миру, спокою на душу, тодї й вертають дїточі чутя колишного невинного щастя.

Неумолимий час летить далї. Здаєть ся усе змінилось.

Школи покінчені, я вже на посадї.

Недуга зневолює втїкати глїбоко у гори — в Зелене. Тут дім над Черемошом. З лївого боку, на схід, висока і гарна полонина Скупова, від заходу і півночи довгий Скорушний, а на полудне аж до Лудової Гори отверта прегарна долина. Серединою пливе срібною стяжкою Чорний Черемош. По правім боцї стоїть при дорозї маленька ц е р к о в ц я. Вона стоїть там тихо, мальовничо на високім березї. Округ неї невеличкий цвинтар.

В зимі обвита вона грубою верствою блакитного снїгу. Хрести на цвинтари аж вгинають ся під лавами снїгу. На всїм лежить вічний спокій.

Напротив, гень туда під небо, сягає немов гарно виточена Скупова, біла, біла, нїгде й плямки. Вечірне сонце кидає на ту високу полонину своє живе сьвітло. Долиною стелять ся чим раз ширші тїни, обнимають низом вже і Скупову. Вечірний сумрак впроваджує сон-дрімоту в тихе сїльце долиною. А там на білім вершку Скупови, під небом, починає грати конаюче сьвітло з верховиною. Пращають ся в неописний спосіб що вечера з собою. Всї краски дуги стелять ся і пересувають ся одна за другою на тім непорочнім білім тлї шпилю Скупови. Починає легеньким золотом, потім рожевим рубіном, відтак тоненьким смарагдом, а той знов переходить в фіолєтовий аметист, аж вечірна тїнь зробить конець надземскій грі погасаючих промінїв сьвітла. Ті небесні краски такі легенькі, такі нїжні, такі етеричні, їх переходи одна в другу такі незмірні, такі тайні, як всї дїла природи. Що вечера не спускаю своїх очей з тої Скупови. Там чаруюча гра сьвітла веселить око — а тут, у моїх грудях так недобре, тяжко на плечах, так тоскно в души.

Долиною розстелив ся сон а в моїй души жаль, нема миру, супокою. Очи збігли з Скупової, перейшли долину і опинились на самотній — ц е р к о в ц ї, на цвинтари під боком.

Довго я дивив ся на ту церковцю, на ті хрести в сумрацї на цвинтари. Та зрозумів я їх. Там твій пристанок, там зсуне ся тягар з твоїх плечий, там найдеш — вічний супокій.

Знов прігнав час спорий ряд лїт навперед себе. Нї церковця в Зеленім нї цвинтарик під єї боком не приняли мене у гостї. Рік у верховинї вчинив чудо. Я опинив ся за якийсь час працї на народній ниві, навіть у парляментї. Йде денервуюча робота день за днем. Прийде недїля, день відпочинку, куда звернути свої кроки? Де найти душевний відпочинок, усмиренє нервів від томлячої буденщини? І пригадалась менї церковця з дитинних лїт в Мамаївцях тай та на березї чорного Черемоша з часів мого страданя в чудотворнім Зеленім.

Та у Відни багато церков.

Пішов я до грецкої церкви. Не величкий, але богатий будинок, з самого мармору. Сьпів чудовий. Вслухую ся, вглублюю ся, подивляю. Вражінє сильне, але не липне, не ловить за серце. Що такого? Незрозуміле, не своє! От що!

На другу недїлю пішов я до московскої церкви. Будинок гарний в росийскім стилю. В серединї богатство. Іконостас майже цїлий золотокутий. Образи ледви вилущують ся із золота. Але сьвітла за мало. Те виставлене богатство та масивність, то придавлене сьвітло дишуть далеким, далеким східним смаком. З тим в спілцї йде і спосіб богослуженя і сьпіву. Із олтара лунає глубоким тяжким басом. Голос іде так одностайно, так невідмінно, він нуртує в таких глубинах, що мимоволї з'умієш ся. Сьпів хору відповідає так само. Гармонія сьпіву прекрасна. Але йде так стовповато, так одним шляхом і простує так до цїлковитої покори, що все до купи виходить — на пригнобленє душі, на знищенє індівідуальних чувств. Замість чутя внеслости, опановує придавленя. Як би не чудова гармонія сьпіву, то би не витримав того нищеня індівідуальности. І в українській церкві йдуть ті самі піснї, але в иньший, своєрідний, гнучкий, підносячий а не прибиваючий спосіб.

Не найшов я тут, чого шукав. Замість помиреня і полекші — лиш приспанє.

Слїдуючої недїлї пішов я до руской церкви. Будинок не замітний, лиш хрестик над входом відріжнює єго від сусїдних камениць. В серединї не широкий і не виставний, але відповідний іконостас і вівтар як у всїх грецких церквах. Хор мішаний з добірних голосів. Особливо жіночі голоси надзвичай гарні і вишколені, як рідко почути. Гармонія в цїлости чудова. Характер сьпіву питомий, український. Несуть ся соля, лунає хор, дрожать солодкі звуки у воздусї від найнїжнїйшого пянїсїма до гучного фортісїма. Піснї своєрідної краски, знані з дитинних лїт, будять найглубші чутя, розбирають душу, обхоплюють цїле єство, смирять, корять і зносять в гору. „Горі імієм серца“, чути клич із олтаря а сьпів підносить і дїйсно помирену душу геть туда понад мізерну буденщину, де нема злоби. Промикаю очи і віддаю ся геть чаруючому впливови голосів і гармонії сьпіву. Ті тремтїня гармонїйного гомону у воздусї над головами викликують сьвятий дрож на души і тїлї. Вся муза буденщини, що налягла грубою, томлячою, денервуючою верствою на душу, топить ся і скапує, як „віск от лица огня“. Отак уносить гарний, рідний рідний сьпів церковний людину із мізерної щоденьщини у надземскі реґіони миру, супокою, доброти, покірности — до поезиї всего миру. Вражінє тремтить ще довго послї у души і принаджує ще й на другий раз до церкви.

Инакше-ж коли сьпів іде в чужій не зрозумілій, або не звиклій з дитиньства мові, хоть би він був і як гарний. Вражінє як би, кажім, на концертї, послухав і пішов. А ще гірше, коли акция або особа в вівтари не відповідає красї сьпіву. Се разить, обурює і нищить сьвятість місця.

Церква, се не розвязана загадка цїлого миру. Вона становить масї рівновагу до томлячої прози буденщини. Церква, се несьвідома поезия люду, спільна всему миру на земли.

Церква, се щось так субтельного, так нїжного, так вразливого і задушевного; церква становить несьвідомо найзагальнїйшу і найнїжнїйшу поезию земского люду, що діткне ся єї в грубий спосіб і вся єї сьвятість, все сяєво, яким она озарена, зникне як милий зір ока, коли в него шкалка пирсне.

В сїй єї вдачі лежить і безмежна сила чи неміч церкви. Де церква тільки церква, там не подолає єї нїхто, нїколи до кінця віку — де-ж перенесуть єї з єї властивого ґрунту, там тратить свою силу і не встоїть ся хочби леда-якому поважному напорови. Але впавши, уступить лиш місце для другої иньшої церкви, бо без церкви не було люду з поконвіку і не буде без неї аж до суду віка. Церква остане послїдним людским питанєм на сьвітї. Коли-б всї питаня житя і тайни природи дух людский колись вичерпав, то тайна єства церкви лиш що розпічне займати глубину ума людского.

З недрукованих поезий Із. Воробкевича.

I.

Пісня черновецких паничів з р. 1800.

Гучно, бучно раз ся жило
в краснім містї Чернівцях!
Паничі раз там ходили
в антереях і шубах.
Всї тогди лиш фербля грали,
преферанс незнаний був;
хто курив, то довгу файку,
про циґара і не чув.
Як у безвість все запалось
з золотавих тих часів!
Кілька слів лише осталось,
як в той час раз хор гудів:
Паничі! паничі!
Красне місто Чернівцї!

Про францускі ті кадрилї
і трамбляни і чорт зна'
в ті часи не було й гадки,
всї гуляли штаєра.
Eins, zwei, drei! eins, zwei, drei!
рахували паничі
і носились і крутились,
як безрога у ярмі.
Як у безвість все запалось і т. д.

Про перфуми, Es-букети
і помади з ягоди
не було нї чутки-вістки
в наших Чернівцях тогди.
Кучері сияли маслом,
як в росї блищить ся цьвіт;
чобітки від дегтю слали
аромати на весь сьвіт.
Як у безвість все запалось і т. д.

І про пиво Окоцімске
прадїд наш тогди й не снив,
а шампана і бурґунда
тілько князь великий пив.
Пили всї тогди горівку,
мід, запіканку, вишняк;
а панич, як підтягнув си,
став червоний, як бурак.
Як у безвість все запалось і т. д.

Памінондас, Аврелїян —
хто так сина називав?
Іван, Петро, Грицько, Луцько —
Оттаке імя син мав!
Як підтягне нежурницї,
штаєра як піде він,
то гадав бись, що то глечик
із Ляпляндиї сторін.
Як у безвість все запалось
з золотивих тих часів!
Кілька слів лише осталось,
як в той час раз хор гудів:
Паничі! паничі!
Красне місто Чернівцї!

1871.

II.

Пісня черновецких панночок з р. 1800.

Ой щасливо раз ся жило
В нашій Буковинї,
як панни ще не ходили
в страшній кринолїнї!
Всї носили сину ріклю,
срібнії пафтали,
Крамский пояс і гордею
і цятки з кристали.
Як панич хотїв паннунцї
серце дарувати,
брав ґітару і такої
починав сьпівати:
Куконіцо думята!
Зарізала когута,
а когут ся скукурічив
тай паннунцю покалїчив.

А панни тогди не грали
все на фортепянї,
сьпіванки свої сьпівали,
не чужі, погані.
Як заграла панна в дримбу,
то жижки дрожали;
як про Гриця затужила,
то й сови мовчали.
Як панич хотїв панунцї і т. д.

Про ватованії груди
не було чувати,
а шіньонів дивоглядних
не було видати; —
Груди були справедливі,
волос справедливий,
лиш перука го вкривала,
як був троха сивий...
Як панич хотїв паннунцї і т. д.

А про того котільона
панночки й не снили;
ґальопада — був їх танець
прехороший, милий.
Як ніжками, підківками
в хатцї стопотїли,
то столи всї, вікна, двері
зі страху тремтїли.
Як панич хотїв паннунцї
серце дарувати,
брав ґітару і такої
починав сьпівати:
Куконіцо думята,
зарізала когута,
а когут ся скукурічив
тай паннунцю покалїчив.

1871.